

Biblija – Stari Zavjet 2018./2019.
utorak 11:15, petak 8:15, ECTS 6
amdg.ffrz.hr

James Tissot, Jakov,
cca. 1896.–1902.

Jakov je Izrael

Post 25-50

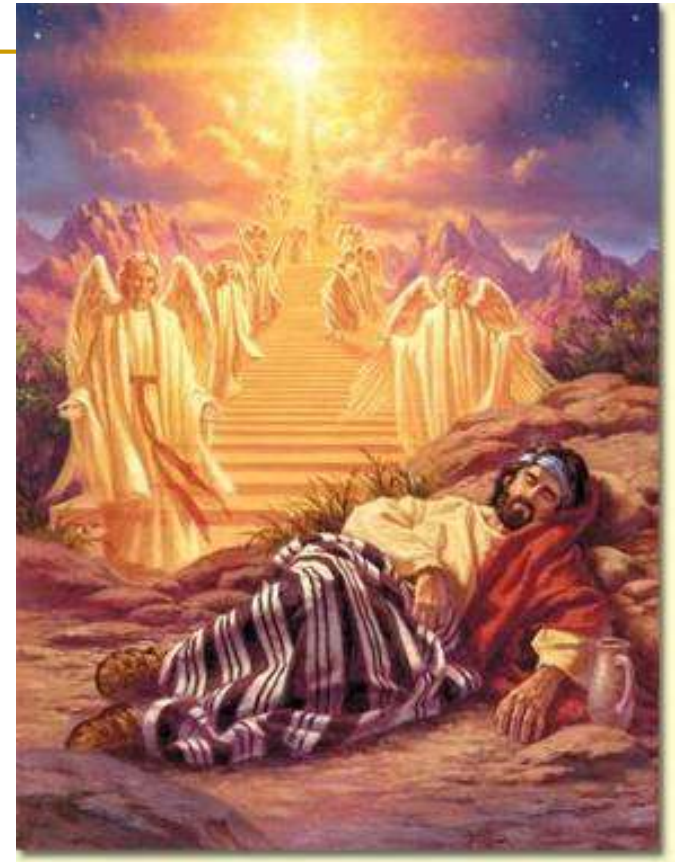
Početak iz snova

**Zavjet praoca Jakova
(Post 28,10-22)**

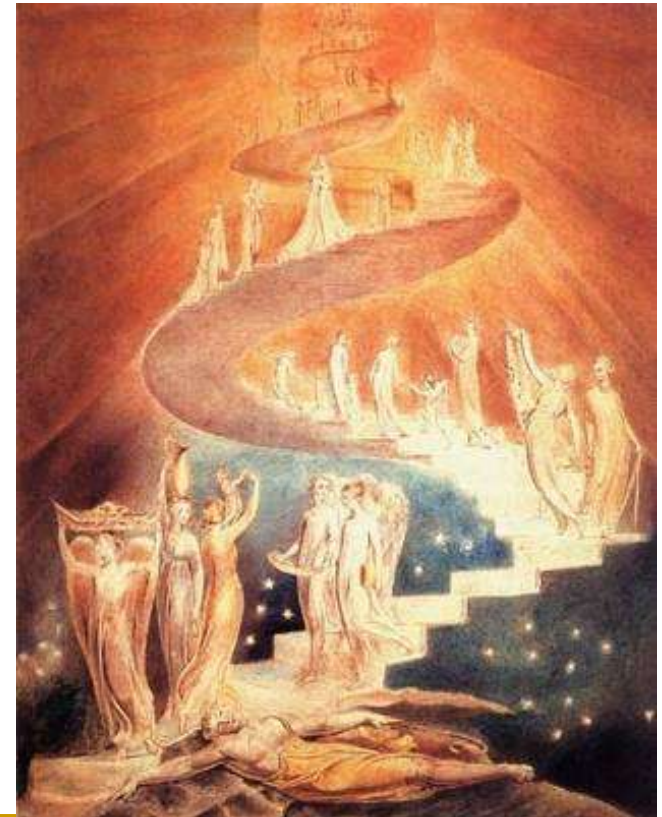
Noć na putu

- **Dvoznačan odlazak**
 - **Od razorenih odnosa; sunce zašlo (Post 28,11)**
 - **Potruga za zajedništvom**
- **Briga za konak: uzglavlje (11)**
- **San: duša otvorena (12)**
 - **Bez trgovanja i prijevare**
- **Veza s nebom (ne treba kula 11,4)**
 - **Vidi anđele prije Natanaela (Iv 1,51)**
- **Jakov *vidi* (Post 28,13) i čuje Gospodina (12-15)**
 - ⇔ **“*Poslušaj moj glas!*” (Rebeka u 27,8.13.43)**

Dvostruki Jakovljev odgovor

- **Bog vjeran: zemlja, potomstvo, blagoslov (Post 28,13s)**
 - Abrahamu, Izaku – Jakovu
- **Noć: Strah, strašno mjesto (17)**
- **“יהוה je stvarno tu” (16)**
 - ⇔ “יהוה mi je pomogao” (27,20)
- **Dan zavjetovanja:**
 - Kruha, ruha, siguran put (28,20s)
- **יהוה će biti moj Bog (3. lice)**
 - Gospodin se ne protivi
 - Egzistencijalno povjerenje

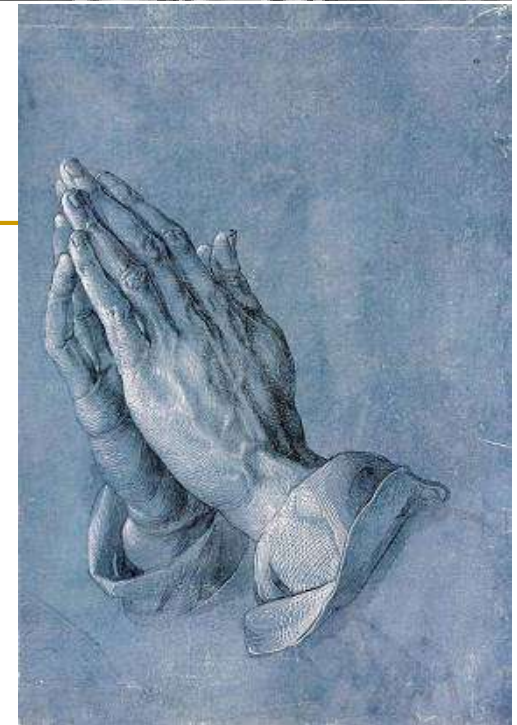
Potruga za iskustvom

- Uvjetovanje, provjera:
- sa mnom, čuvar (15.20)
- dovesti natrag (15.21)
 - hrana, odijelo, povratak uz šalom (20s) ⇔ *zemlja, potomstvo, blagoslov* (13s)
- “sve što ćeš mi dati” (22b)
 - Molitva
 - Božja širina
- Jakov daje ime: Bet-El = Dom Božji (19)

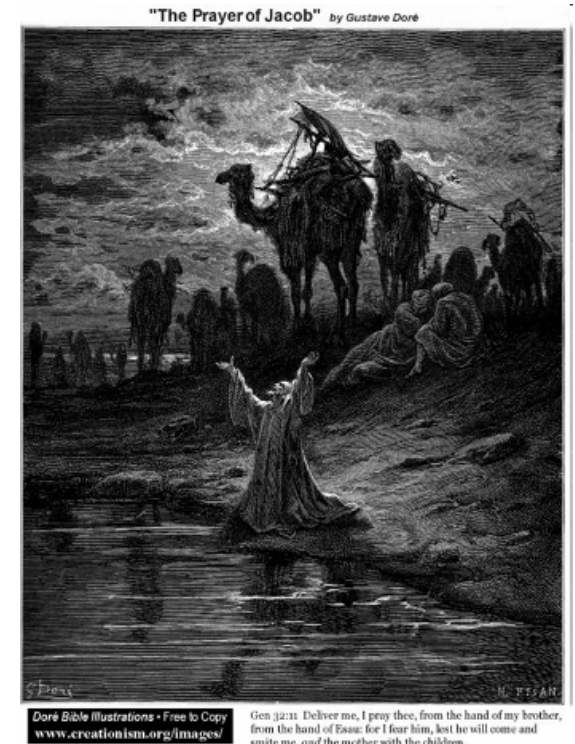
Egzistencijalna molitva praoca Jakova

Na putu do brata čovjeka
(Post 32,10–13)

Jakov moli (Post 32,10–13)

- ❑ Iskreno o osjećaju u 32,12:
- “Bojim se”, “šaka moga brata”
 - ❑ Premda s “dva tabora” (11)
- realan pogled unatrag (11):
- “sam sa štapom u ruci” (11)
- Razgovor: “ti si rekao” (10.13):
 - ❑ “Vrati se”, “Potomstvo kao pijesak”
- Temelj molbe:
- 2x “Učinit ću ti dobro” (10.13)
- Božje obećanje (10.13 2x)

Teološki napredak

- ❑ Sugovornik u 32,10:
- יהוה prvi put (32,10)
 - ❑ usp. Ja sam יהוה (Post 28,13)
- Bog Abrahamov i Izakov (v10): pomirenje s precima
 - ❑ Samoprocjena u 32,11:
- “nisam vrijedan” = *(pre)malen za*
 - ❑ a) “dobrota” = (iskazi) **privrženosti** (11)
 - ❑ b) “postojano” (KS), “vjernost” (Š.) = sva **pouzdanost**
 - ❑ *Hvatač pete* (=ja ‘aqob) postao (11):
- “Tvoj sluga”

Molitva na putu

- ❑ Molitveni razvoj: “dat ću ti” (Post 28,22b) →
- Sada 4 retka, 2 obećanja, priznanje i molba:
- “ti si rekao”, “nisam vrijedan”, “izbavi me!”
 - ❑ kruha, ruha i siguran put za sebe (28,20)
- “majke, djeca; potomstvo”
(32,12s) Lea, Rahela, 12 sinova...
- → briga za druge
 - ❑ Božji odgovor:
- Boj s neznancem (32,25-31),
pomirenje s bratom (Post 33)

Borba za blagoslov (Post 32,25–31)

- *S kim se Jakov bori* – **וַיִּשְׂרָאֵל** 'iš “netko, on” (Post 32,25)
 - odgovor na v10-13,
 - tajno ime (30),
 - osobno svjedočanstvo (31)
 - slika pomirenja u **33,10**:
- *Kao lice Božje*
 - *Što Jakov traži (27)?*
- *Blagoslov, dobiva u v30*
 - *Što mora reći (28 usp. 27,19)?*
- *Ime, tko je – novo u v29:*
- **יִשְׂרָאֵל** *jiśra'el* “borit će se Bog” (29)
 - “Hvatač pete” postaje “Izrael”
 - *Vanjski znak 32,32 usp. 28,11:*
- *Sunce mu je ogranulo*

Praotac Jakov opet u domovini

Post 35,1-15

Povratak (35,1-8)

- Objavio se (Post 35,1.9):
- = “dao se vidjeti” (usp. 18,1)
 - Procjena Jakovljeva puta:
- **Bijeg!** (יהוה v1, Jakov v7),
“dan tjeskobe” (v3)
- **Božji glas: “Uziđi!”** 35,1 (31,13)
 - ⇔ 27,8.13.43
 - **Majka: “Poslušaj moj glas!”**
 - **Umire majčina dadilja (35,8)**

Ispunjen zavjet

- **Jakov: “Sa mnoom na putu” (35,3 ← 31,5)**
 - “s tobom” (28,15) ⇔ “ako” (v20)
- **Gospodar na čelu zajednice (35,2.6)**
 - obitelj: “dom” (2), “puk” (6)
- **Jakov: “odbacite tuđe bogove” (v2) (A)**
 - Bog: “napravi žrtvenik!” (v1)
- **Jakov gradi žrtvenik (v7 usp. v1) (B)**
- **Ispunja zavjet iz Post 28,20s (A+B)**
 - יהוה će biti moj Bog

Nova objava (35,9-15)

- Bog potvrđuje (Post 35,9s):
- Blagoslov (9) ----- *stvaranje!*
 - Ne prijevarom (Post 27), ni bitkom (Post 32)
- Novo ime (10) ----- *stvaranje!*
 - “Kako ti je ime?” (32,28) ⇔ “Ja sam Ezav” (27,19)
 - יִשְׂרָאֵל *jiśra’el* “borit će se Bog”
 - Jakov daje ime: Bet-El (15)
- Bog otkriva ime: El Šadaj (v11)
 - “Svesilni” (KS), “Svemoćni” (Š.)
 - ⇔ “Ne smiješ me pitati!” (32,20)
- *ima moć okrenuti na dobro*

Jakov – nov čovjek

- U domovini: “Betel” (Post 35,6 ← 28,19)
 - Nakon tuđine (c29-31) i pomirenja (c33)
 - Sluša pra-zapovijed, blagoslov u Post 35,11:
- “Budi plodan i rasti!” (usp. 1,28; Iv 15,16)
 - Nov pristup Božjoj objavi:
- mnoštvo (לְהָאָהֳלָה *qāhāl* ~ Crkva) naroda, kraljevi (35,11)
- zemlja (12)
 - ⇔ kruha, ruha, siguran put (28,20)
- Prinosi žrtvu = pristanak (35,14)

Jakov otac i djed

- Sin Josip – mrtav? (Post 37,35)
 - Susret pun ganuća (46,29)
 - Knjiga završava smrću Josipovom (Post 50)
- Manaše i Efrajim – unuci u 48,14:
 - Jakov daje prednost mlađemu
- Zaključak u 49,3-27 (vidi v28):
- Svi sinovi blagoslovljeni

Rembrandt, Jakov blagoslivlja Josipove sinove, 1656

Matthias Scheits, Jakov blagoslivlja sinove, 1672.